

Komisár výstavy: Natália Kušnieriková
Priestorovo-výtvarné riešenie: Martin Knut
Dramaturgia programov: Sáša Petrovická
Produkcija: Vladimír Rausch
Grafický design: Jozef Gertli

● SPRIEVODNÉ AKTIVITY ●

„DIVADIELKO“

Krátke bábkové predstavenia s marionetami, v podaní študentov Katedry bábkoherecva VŠMU, hrané priamo vo výstavných priestoroch, v sobotu a nedeľu vždy o 15.30 a 16.30 hod.

DIVADLO Z PAPIERA

Tvorivé dielne pre deti, v ktorých si môžu vyrobiť vlastné bábkы a divadielko.

BIBIANA,
MEDZINÁRODNÝ DOM UMENIA PRE DETI
MINISTERSTVO ŠKOLSTVA,
MLÁDEŽE A ŠPORTU SR
DANUBIAPRINT Š.P.
COOPEX

si Vás dovoľujú pozvať na vernisáž výstavy

VSTÚPTE, PROSÍM...

rodinné bábkové divadielka zo zbierky Igora Rymarenka

dňa 21.11. 1991 o 16.00 hod.
vo výstavných priestoroch Bibiany

Výstava je otvorená do 26.1. 1992 denne
okrem pondelka
od 10.00 hod. do 18.00 hod.

● Divadlo sprevádza človeka od nepamäti. A to, že žije s ním až podnes, len potvrdzuje jeho zmysluplnosť. Keby človek divadlo nepotreboval a prestal veriť v jeho spovednú a očistnú funkciu, už dávno by prirodzenou cestou zaniklo. Od nepamäti sa totiž človek učí vnímať sám seba, prírodu okolo a jej pravidlá, učí sa vnímať umenie a cez umenie, teda aj cez divadlo, opäť seba. Hľadali sme možnosti ako deťom priblížiť divadlo ako umelecký druh. Nie je preto náhoda, že sme siahli po divadle bábkovom. Veď už samotné slovo „bábka“ je veľmi príbuzné slovu „bábika“, teda hračka, ktorá je neodmysliteľnou súčasťou detského sveta. Domnievame sa, že stretnutie s divadlom na inej pôde ako je divadlo samo, teda v BIBIANE, môže byť pre deti veľmi príznačné práve preto, že v inej, špecifickejšej podobe im odkrýva tú tajuplnú „oponu“ do divadelného sveta.

Sáša Petrovická

● Bábkové divadlo má svoje dejiny a svoje mnohoraké podoby. Slovenská historiografia a divadelná veda mu zostávajú stále dosť dlžné. Či v nechote meniť už raz vyslovené uzávery, alebo skúmať dodnes nové nepoznané fakty.

Naším cieľom je otvoriť tú, doteraz nevedno prečo, zamknutú a nepovšimnutú trinástu komnatu a presvedčiť návštevníkov, že nie je prázdna. Práve naopak. Prostredníctvom výstavy Vám chceme predstaviť v celej kráse a rozmanitosti súkromnú zbierku bábok a bábkových divadiel Igora Rymarenka. Kolekcia je dôkazom popularnosti a rozšírenosti bábkového divadla na Slovensku v medzivojnovom období. Bábkové divadielká sa hrávali v rodinách mnohých slovenských intelektuálov, v miestnych odboroch Matice slovenskej, v školách a v rôznych spolkoch.

Zbierka je tiež dôkazom záujmu vynikajúcich českých výtvarníkov, literátov i výrobcov (A. Münzberg, J. Král, A. Storch-syn a iní.)

Na otázku, prečo sa pretrhla nič existencie takého druhu umenia, spojeného so silným pedagogickým dosahom, by hádam vedeli odpovedať len tvorcovia divadelného zákona z roku 1948 a podobných zákonov týkajúcich sa nášho života.

Keď chceme zrekonštruovať a doložiť materiálom len v krátkosti načrtnutý rozsah bábkarstva na Slovensku, zostávame stáť s vyrazeným dychom. To minimum, čo sa v tak dezolátnom stave zachovalo v našich múzeách, by nestačilo ani na dokumentovanie vtedajšej bohatej slovenskej i miestnej tradície, ani na prezentáciu dlhoročnej bábkarskej činnosti spomínaných spolkov či organizácií. Je to hádam dôsledkom našej a nielen našej schopnosti na jednej strane sa nadschýňať a na strane druhej zabúdať. A keď nič, tak úplne. V tomto prípade ničťi bábkové divadlá, nadšencov, ich majetok a všetko to, čím prispeli ku kultúrnosti, výchove a vzdelanosti nášho národa.

Našastie zachovávanie kultúry nezávisí len od dodržiavania nariadení. A tak vďaka jednotlivým osobnostiam sa môže, ešte aj dnes pred nami vynoriť rozprávkový svet, svet fantázie, víťazstva dobra nad zlom, svet starých báb-

kových divadielok, svet hrdinov, kráľov, princezien a gašparkov. Od roku 1965 ho zbierala a chránila starostlivá ruka Igora Rymarenka pred skazou času.

Tejto záľube predchádzala dlhá doba, v ktorej silnela láska a menili sa podoby záujmu budúceho zberateľa o bábkové divadlo. Na začiatku cesty v roku 1941 to bolo torzo „prvorepublikového sokolského“ bábkového divadla, ktoré objavila skupina mladých ľudí v Banskej Bystrici. K prebudenému nadšeniu stačilo pridať už len málo, trochu šikovnosti a vytrvalosti. Tak Igor Rymarenko prešiel „školou“ hábkara, cez opravy, vodenie bábok i cez samotné hranie. Odmenu mu bolo plné hľadisko detí i cez ťažké vojnové časy. Jedenásť rokov (od roku 1951) sa podieľal na vedení a réžii bratislavského súboru RADOSTI. Táto práca bola postupne dopĺňaná inštruktážnou, prednáškovou i publikačnou činnosťou.

Po ukončení aktívnej činnosti sa upriamil Igor Rymarenko na rodinné bábkové divadlo. Vďaka bohatým kontaktom v Čechách i na Slovensku začal budovať svoju kolekciu, a to nielen zbieraním, ale aj rekonštrukciou v zmysle technickom i dramatickom. Na základe starých predloh (vydávaných v rokoch 1912 až 1947) inscenoval najčastejšie u detského divadla populárne „Gašparkovské rozprávky“. Vitným pomocníkom pri práci mu bol a je syn Igor. Vďaka tejto spolupráci mohli kúza rozprávkového sveta obdivovať diváci v zahraničí. Bolo to v roku 1987 a 1988 v Rakúsku na medzinárodnom festivale „Puppenale“.

Dnes sa naskytá príležitosť predstaviť túto rozsiahlu zbierku aj našim deťom a priaznivcom bábkového divadla. Chceme spraviť krok. Krok od bábkového divadla k dieťaťu a od dieťaťa k bábkovému divadlu. Využiť jedinečnú príležitosť a poodhliť deťom tajomstvo divadelného sveta. Rozvíjať ich vedomosti, fantáziu a zručnosť.

Zbierka v rozsahu okolo 300 kusov bábok a nespočetného množstva dekorácií dokáže diváka naozaj uchvátiť. Nielen ojedinelosťou svojho rozsahu, ale i majstrovstvom, neopakovateľnosťou i genézou každého typu. Takými sú napríklad bábky a dekorácie vyrábané podľa návrhov M. Aleša, G. Hermana, prof. K. Kabrleho, prof. Folkmana,

ak. soch. Rousa, F. Kyselú, O. Bubeníčka, J. Weniga, Livoru, F. Engelmlera, V. Skádu, K. Stapferu, Dr. Ing. S. Bartoša a mnohých ďalších. Sugestívne pôsobi i rokokový portál (ručná litografia), vydaný v Nemecku okolo roku 1890, alebo napríklad dekorácie k českej histórii, secesné bábkové divadlo od M. Kolláfa a mnoho ďalších. Napriek tomu, že výstava je určená deťom, veríme, že zaujme i odborníkov. V pamäti starších zas ožijú pár spomienok na vždy veselého gašparka. Poskytne nám čas a priestor na zamyslenie sa nad neveriteľnou nezmyselnosťou direktívnych zásahov, ničiacich všetku túto nežnú a poetickú krásu, i nad mravenčou prácou zberateľa, ktorému touto cestou chceme za všetko poďakovať.

Natália Kušníeriková

